Finansdepartementet
Postboks 8008 - Dep.
0030 OSLO

Dato: 27.08.2019
Vår ref.: 19-595/HH
Deres ref.: 19/285

Høringsuttalelse - NOU 2019: 11 Enklere merverdiavgift med én sats

Finans Norge viser til Finansdepartementets brev av 29.05.19 vedrørende høring av NOU 2019: 11 Enklere merverdiavgift med én sats.

Hovedsynspunkter

- Finans Norges mener at en effektiv ressursbruk tilsier minst mulig unntak fra merverdiavgiftsplikten og at alle varer og tjenester skattlegges med samme sats.
- Utformingen av det norske regelverket for beregning av merverdiavgift må imidlertid også se hen til regelverket internasjonalt. Mange andre land, herunder land innenfor EU, gjør bruk av reduserte satser, fritak (nullsatser) og unntak.
- Det er viktig at eventuelle endringer i det norske merverdiavgiftssystemet utredes grundig før beslutning fattes. Spesielt bør den konkurransevridning og tap av arbeidsplasser som kan oppstå kartlegges og vurderes.
- Finans Norge støtter ikke en særnorsk omlegging på dette området som vil bidra til å forverre konkurransesituasjonen for mange norske bedrifter.

Bakgrunn
Dagens merverdiavgiftssystem har flere satser (12, 15 og 25 prosent) i tillegg til fritak (nullsatser). Finansdepartementet oppnevnte 18.01.19 et ekspertutvalg som fikk i mandat å vurdere hvordan merverdiavgiftssystemet kan utformes enklere og med færre satser. Videre ble utvalget bedt om å vurdere om det er hensyn som kan begrunne reduserte satser og nullsatser i merverdiavgiften, for eksempel hensyn til folkehelse, miljø eller fordeling. Unntak av systemteknisk karakter faller utenfor utredningen, for eksempel unntak for blant annet finansielle tjenester og fast eiendom.

Utvalgets anbefalinger
Utvalget mener merverdiavgiftssystemet bør utformes så bredt som mulig og med én felles sats. Etter utvalgets oppfatning bør derfor dagens reduserte satser og fritak avvikles. Utvalget foreslår at omleggingen skjer gradvis, og i to steg. Det første steget som foreslås er å avvikle den reduserte satsen for matvarer og innføre lav sats for fritatte varer og tjenester. Dernest bør den reduserte satsen avvikles. Utvalget anbefaler at denne prosessen går over maksimalt tre år.

Utvalget foreslår at det settes av inntil 5 milliarder kroner for kompensasjoner og målrettede støtteordninger. Når overgangen til én felles merverdiavgiftssats er fullt innfaset, vil forslagene gi netto merinntekter på om lag 25 milliarder kroner årlig. Dette gir rom for enten å redusere den alminnelige merverdiavgiftssatsen fra dagens 25 prosent til 23 prosent, eller å redusere andre skatter og avgifter. Utvalgets flertall tilrår at den alminnelige satsen reduseres, mens utvalgets mindretall tilrår å prioritere reduksjon av andre, mer vridende skatter.

Finans Norges vurderinger
Finans Norges mener at en effektiv ressursbruk tilsier minst mulig unntak fra merverdiavgiftsplikten og at alle varer og tjenester skattlegges med samme sats. Mål som å fremme folkehelse, miljø og fordeling kan, slik utvalget bemerker, mest målrettet ivaretas ved å bruke andre virkemidler enn reduserte satser og nullsatser i merverdiavgiften.

Utformingen av det norske regelverket for beregning av merverdiavgift må imidlertid også se hen til regelverket internasjonalt. Utvalget foreslår endringer som i overskuelig fremtid går i en annen retning enn utviklingen i mange andre land. En rekke OECD-land gjør bruk av reduserte satser, fritak og unntak. Videre har samtlige EU-land med unntak av Danmark innført differensierte satser. Danmark har på den annen side nullsats for aviser, samt unntak for persontransporttjenester, som i andre land normalt ilegges redusert sats.

Det er viktig at eventuelle endringer i det norske merverdiavgiftssystemet utredes grundig før beslutning fattes. Spesielt bør den konkurransevridning og tap av arbeidsplasser som kan oppstå kartlegges og vurderes. Finans Norge støtter ikke en særnorsk omlegging på dette området som vil bidra til å forverre konkurransesituasjonen for mange norske bedrifter.

Med vennlig hilsen
Finans Norge

Per Erik Stokstad
fagdirektør

Herborg Horvei
fagsjef